

JAAARVERSLAG 2021

VOORWOORD

Museum De Lakenhal opende na renovatie en nieuwbouw in 2019 met frisse energie haar deuren voor het publiek. Niemand kon vermoeden dat het museum de twee jaren erna steeds weer periodes zou moeten sluiten en openen. Net als bij andere culturele instellingen, begon en eindigde 2021 met een gesloten gebouw. Vanwege de maatregelen tegen COVID-19 waren tentoonstellingen dicht en publieksprogramma's op locatie afgelast. Het was een periode die om grote wendbaarheid en creativiteit van onze medewerkers vroeg.

Er vonden ook belangrijke wisselingen plaats in de organisatie van Museum De Lakenhal. Na het vertrek van directeur Meta Knol eind 2020 en een interim-periode onder leiding van Oskar Brandenburg, startte ik per 1 juli 2021 als nieuwe directeur. In 2021 namen we bovendien afscheid van een aantal bepalende gezichten in de organisatie. Rob Wolthoorn (conservator moderne kunst) ging met pensioen na een lange carrière bij ons museum en Christiaan Vogelaar (conservator oude kunst) gaf meer ruimte aan zijn opvolger Janneke van Asperen. En eerder genoemde Oskar Brandenburg verruilde zijn baan als Hoofd Programma en Collectie voor het onderwijs.

Kortom: 2021 was een periode van transitie en het inslaan van nieuwe wegen. Dat laatste hebben we vol overgave gedaan.

Het virus maakte ons meer dan ooit bewust van de verstrengelde relatie van mens en natuur, van mensen onderling en onze afhankelijkheid en verbintenis met de rest van de wereld. De urgentie van het klimaat en de gezamenlijke verantwoordelijkheid te acteren, reflecteerden in onze programma's en werkwijze, zoals in de solotentoonstelling van het werk van Claudy Jongstra. Het was ook terug te zien in het project *If Things Grow Wrong*. De uitgezette open call hiervoor aan kunstenaars, vormgevers, wetenschappers en iedereen met een goed idee, was een overweldigend succes. Bijna vijfhonderd inzendingen kwamen binnen voor creatieve oplossingen tegen groeiverslaving. In het najaar opende de presentatie van

vijftien werken, door een externe jury geselecteerd. Oskar Brandenburg: "We hebben met dit project laten zien dat we met een open houding actuele maatschappelijke vraagstukken samen met het publiek durven te ontdekken, zonder dat we zelf de experts zijn."

Onze relaties en vrienden bleven in deze periode van fysieke afstand achter ons staan. Het Lucas van Leyden Mecenaat verlegde zijn focus van de stenen van het museum naar de mensen in het museum. Het steunde onder andere ons educatieprogramma zodat tachtig basisschoolklassen uit de regio gratis het museum konden bezoeken. Bovendien lanceerden we in september een nieuwe geefkring, het Jong Mecenaat. De Vereniging van Belangstellenden in Museum De Lakenhal (VBL) ondersteunde ons opnieuw in een bijzondere aankoop voor de collectie.

In het jaar 2021 heeft Museum De Lakenhal de mogelijkheden van de online wereld verder opgerekt en de kracht van de echte ontmoeting opnieuw ervaren. Tegelijkertijd herontdekte de samenleving de essentiële waarde van de kunsten voor de mentale gezondheid van de mens. Deze energie nemen we mee naar de toekomst en in onze programma's.

We zien u graag in ons museum om onze collectie en de verhalen die daaruit voortvloeien met u te delen.

Tanja Elstgeest,
Directeur Museum De Lakenhal

Beeld cover: Een van de straatperformances van Guy Woueté in Leiden (tentoonstelling *If Things Grow Wrong*)

INHOUD

TENTOONSTELLINGEN 4
COLLECTIE EN ONDERZOEK 10
PUBLIEKSPROGRAMMA 14
ONDERWIJS 18
MARKETING EN COMMUNICATIE 21
FONDSENWERVING & RELATIEBEHEER 24
BEDRIJFSVOERING 27
FINANCIËN 31

BIJLAGEN 34

MET DANK AAN 35
AANWINSTEN 37
BRUIKLENNEN 39
RESTAURATIES 42
NEVENACTIVITEITEN 43
PUBLICATIES 43
PRESENTATIES EN LEZINGEN 44
MEDEWERKERS 45

CONTACT EN COLOFON 47

TENTOONSTELLINGEN

CLAUDY JONGSTRA

30 oktober 2020 t/m 29 augustus 2021

Aantal bezoekers: 20.923 (inclusief 2020)

Samenstelling: Claudy Jongstra, Suzanne Oxenaar (gastconservator) en Nicole Roepers (conservator actuele kunst)

Ontwerp: Tariq Heijboer

Met de tentoonstelling *Claudy Jongstra* haalden we een kunstenaar naar Museum De Lakenhal die als geen ander de urgentie van de huidige duurzaamheidsvraagstukken weet te agenderen.

Claudy Jongstra is veel tegelijk: beeldend kunstenaar, herder, boerin en activist. Haar sculpturale werken gaan de wereld over en hebben een volstrekt eigen signatuur. Door terug te gaan naar de oorsprong van wol, weven en kleur, laat Jongstra haar publiek nadenken over de wisselwerking tussen mens en natuur. In de tentoonstelling *Claudy Jongstra* werden al deze facetten in een zintuiglijke ervaring met elkaar verbonden.

Speciaal voor het museum maakte Jongstra nieuwe werken: NINE en Cosmic Cry. Deze vormen samen een installatie. Hiermee plaatst zij een kritische noot bij monocultuur en met zonnepanelen gevulde landschappen. Ook *Woven Skin* (2018) was in de tentoonstelling voor het eerst in Nederland te zien, een nomadisch werk dat een aanklacht is tegen de uitputting van onze aarde. De tentoonstelling kreeg een bezoekwaardering van 8,5 en ontving veel media-aandacht.

“Het belang van lokale aandacht en productie loopt als een rode draad door Jongstra’s nieuwe solotentoonstelling. Voor het nieuwe kunstwerk Nine ontwikkelde ze haar spectaculairste pigment tot nu toe: bourgondisch zwart.” – Volkskrant Magazine

DÉJÀ VU

19 november 2020 t/m 8 augustus 2021

Samenstelling: Rob Wolthoorn (conservator moderne kunst)

Als afscheidstentoonstelling van conservator moderne kunst Rob Wolthoorn toonden we zijn selectie uit onze hedendaagse fotografielcollectie rondom het thema *Déjà vu*.

Een foto roept soms onverwachte herinneringen op door een bekend gezicht, een herkenbare plek, of vertrouwde kleuren. Hetzelfde geldt voor muziek. Deze twee triggers voor herinneringen werden samengebracht in de fototentoonstelling *Déjà vu*. De vijftien fotowerken werden elk gelinkt aan een songtekst, wat leidde tot onverwachte invalshoeken. De begeleidende muziek kon worden beluisterd na het scannen van de foto's met de L@kenhal-app.

Voor het eerst was Specimens Slide van Christiaan Bastiaans in Museum De Lakenhal te zien, een foto die het museum in 2018 aankocht. De Parijse atelierwoning van Theo van Doesburg – de kunstenaar die in Leiden De Stijl heeft opgericht – vormde het decor van dit werk. De andere veertien werken waren al eerder in Museum De Lakenhal getoond, maar nog nooit in deze samenstelling.

De foto's verschillen in techniek en vorm: van met lakverf bewerkt landschap tot in scène gezet portret. Elk werk heeft bovendien een link met Leiden: sommige tonen een Leidse locatie of persoon, andere zijn moderne interpretaties van bekende kunstwerken in het museum.

"Museum De Lakenhal put uit eigen collectie voor een kleine, maar intrigerende fototentoonstelling." – Leidsch Dagblad

FER HAKKAART – DE ABSURDE WERKELIJKHEID

20 augustus t/m 28 november 2021

Samenstelling: Rob Wolthoorn (conservator moderne kunst)

Met de tentoonstelling *Fer Hakkaart – de absurde werkelijkheid* eerden we een van Leidens prominente levende kunstenaars.

Schilder Fer Hakkaart heeft zich in zijn zestigjarige carrière vooral gemanifesteerd als een scherpe portrettist van gewone mensen, die hij met genadeloze details neerzet. Als een hedendaagse Leidse fijnschilder haalt hij inspiratie uit de binnenstad en observeert hij haar inwoners. Hij verbeeldt bij voorkeur gewone mensen, van V&D-klant tot snackbarbezoeker. De anonieme personen in zijn portretten stralen vaak eenzaamheid uit, of ze zich nu in alledaagse of juist vreemde taferelen bevinden.

De schilder is inmiddels tachtig jaar en nog steeds actief. De tentoonstelling in Museum De Lakenhal toonde zijn realistische werk door de jaren heen. In deze tentoonstelling waren elf figuratieve werken van zijn hand te zien, geschilderd in de periode van 1962 tot en met 2021. Vijf daarvan werden voor het eerst tentoongesteld.

“Fer Hakkaart schildert al zestig jaar gewone mensen, maar dan wel genadeloos. Hij haalt inspiratie uit zijn directe omgeving.” – digitalekunstkrant.nl

“De Leidse kunstenaar houdt van dat ongemak. Of het nu gaat om situaties waarin mensen verzeild raken, of om de confronterende vergankelijkheid van het lichaam.” – Leidsch Dagblad

Kaia voor *If Things Grow Wrong*
Kim van der Belt

IF THINGS GROW WRONG

15 oktober 2021 t/m 20 maart 2022

Aantal bezoekers 16.847

Voor *If Things Grow Wrong* co-creëerden we samen met ons publiek een expositie over groeiverslaving.

We willen sneller, groter, méér. Is dat altijd beter, of groeien zo ongemerkt ook de problemen? Deze groeiverslaving was de aanleiding voor de expositie *If Things Grow Wrong*. Groeiverslaving vraagt om creatieve oplossingen. Daarom deden wij begin maart in een open call de oproep aan creatieve makers en denkers uit binnen- en buitenland om hun vooruitstrevende, logische of vreemde idee in te sturen tegen groeiverslaving. Bijna vijfhonderd inzendingen kwamen er binnen.

Schrijver en cultuurhistoricus Eva Rovers, activist Raki Ap, journalist en programmamaker Liesbeth Staats en interim coördinator publieksprogramma Wytse Visser vormden samen een jury. Zij selecteerden vijftien makers die hun oplossing uitwerkten voor de expositie *If Things Grow Wrong*. Van een doos waarin je kunt vluchten voor prikkels tot een doodskist die je confronteert met je eigen sterfelijkheid, van een installatie die de vervuilde zee tot ons laat spreken tot de mogelijkheid om kleren een tweede leven te geven: je vindt het allemaal bij *If Things Grow Wrong*.

In het ontwerp van de tentoonstelling is eveneens gezocht naar oplossingen voor onze groeiverslaving. Zo werden zoveel mogelijk materialen uit eerdere tentoonstellingen hergebruikt. De panelen van de tentoonstelling Jonge Rembrandt, die eind 2019 plaatsvond, werden bijvoorbeeld verzaagd tot tekstborden voor deze expositie.

“Een wandeling over de tentoonstelling is er één vol prikkels. Bezoekers worden uitgedaagd om mee te doen en na te denken. Wie hierdoor overprikkeld raakt, kan zijn toevlucht zoeken tot de installatie 'Doosmens'. Bezoekers worden uitgenodigd hun hoofd in een doos te stoppen om even aan alle prikkels te ontsnappen. Toch voelt dat ook niet comfortabel, want je weet dat je bekeken wordt.” – Leidsch Dagblad

MISLEIDEN – FAKES UIT KUNST EN WETENSCHAP

17 december 2021 t/m 12 juni 2022

Samenstelling: Alexander Mouret (Brave New World) en Fresco Sam-Sin (Things That Talk)

Samenwerkingen: Rijksmuseum van Oudheden, Rijksmuseum Boerhaave, Naturalis Biodiversity Center, Museum Volkenkunde, Japanmuseum SieboldHuis, Leidse Universiteitsbibliotheek, het Nederlands Instituut voor het Nabije Oosten (NINO) en Erfgoed Leiden en Omstreken.

De tentoonstelling *Misleiden – Fakes uit kunst en wetenschap* was een unieke samenwerking van Leidse cultuur- en erfgoedinstellingen.

Er kwamen ruim twintig werken uit negen Leidse collecties bij elkaar, daterend uit verschillende eeuwen en afkomstig van over de hele wereld. Allemaal zetten ze je op hun eigen manier op het verkeerde been. Ze bootsen een zeldzaam materiaal, voorwerp of dier na. Ze tonen de kunst van het namaken, hebben een religieuze functie of brengen een politieke boodschap voor het voetlicht. Samen maakten deze objecten duidelijk: misleiden is een vak apart.

Met *Misleiden – Fakes uit kunst en wetenschap* creëerden we een volledig hybride tentoonstelling (fysiek én digitaal te bezoeken). Één dag na de opening was er onverwachts een nieuwe lockdown. In deze periode konden we bezoekers nog steeds bereiken met de intrigerende verhalen achter de objecten, via de digitale tentoonstelling op Things That Talk. Bovendien stimuleerde het bezoek na de heropening; mensen waren nieuwsgierig geworden naar de objecten en wilden ze met eigen ogen zien.

“Doordat de tentoongestelde attributen afkomstig zijn uit de collecties van musea met zoveel verschillende disciplines, verrast de expositie je constant.” – Dagjeweg.nl
“Waarom maken vervalsers een nep-object? En hoe ontdekken conservatoren een vervalsing? In Museum De Lakenhal krijg je antwoord op deze vragen in de tentoonstelling Misleiden – Fakes uit kunst en wetenschap.” – Quest

Rog gevouwen in de vorm van een draak
Bruikleen Naturalis Biodiversity Center

KEN DE KETEN

100% katoen
100% gereinigd
100% gereinigd

55% wordt weer
verwerkt in
100% katoen

8 KG KLEDING
per persoon

17,7 kg

84%

13%

**COME BACK
TO THE CIRCLE**

Tentoonstelling *If Things Grow Wrong*

COLLECTIE EN ONDERZOEK

AANWINSTEN

De collectie ontwikkelt zich door nieuwe aanwinsten. We maken hierbij dankbaar gebruik van schenkingen en kopen zelf actief aan. We zijn selectief in het accepteren van nieuw werk. Zo verrichten we niet alleen onderzoek naar de herkomst, maar ook naar de historische en esthetische waarde van het aangeboden werk. Tevens kijken we of het werk iets toevoegt aan de verhalen die we vertellen en waarmee we onze collectie verbinden met hedendaagse onderwerpen. Een link met de stad Leiden is een van de uitgangspunten bij collectieverwervingen. De komende jaren willen we ons richten op nieuw onderzoek naar de bestaande collectie om meerstemmige perspectieven te ontrafelen. Daarbij zullen we ook op zoek gaan naar het koloniale verleden in de huidige collectie.

Dit jaar voegden wij 159 objecten aan onze collectie toe. Het vaandel van Schoenmakersvereniging Door Vriendschap Verbonden (1883) is waarschijnlijk het eerste vaandel dat de schoenmakersvereniging, opgericht in 1883, produceerde. Een mooie aanvulling op onze collectie, passend bij de Leidse traditie van vaandel dragen, zoals nog steeds op 3 oktober wordt gedaan. Van ontwerper Christa Ehrlich kochten we een zilveren vijflichts-kandelaar. Ehrlich maakte vernieuwende ontwerpen voor de Zilverfabriek Voorschoten. Van de Leidse kunstenaar Allart Lakke kochten we een vanitas-symbool van straataval en restanten aan, gemaakt tijdens de eerste lockdown in opdracht van Jerry Kokjé. Van de Leidse antropoloog en fotograaf Leonie van der Helm kochten we tien portretten uit haar serie Locked down. Ook is de collectie dankzij schenkingen verrijkt met twee 17de-eeuwse schilderijen van stillevens. Een van de schilder Johannes Borman en een van een anonieme Leidse kunstenaar.

Zilveren vijflichts kandelaar, 1950
Christa Ehrlich

Schmuck ims Gehirn, Teil 2, 1991-2020
Allart Lakke

Musicerend Gezelschap, 1626
Rembrandt Harmensz. van Rijn
Bruikleen Rijksmuseum Amsterdam

BRUIKLENEN

Langdurige bruiklenen

Van het Rijksmuseum in Amsterdam leenden wij het schilderij *Musicerend gezelschap* van Rembrandt van Rijn. Hiermee gaat onze wens in vervulling om meer van Rembrandts Leidse werk in onze vaste opstelling te tonen. Vanuit de Koninklijke Musea voor Schone Kunsten in Brussel kwamen twee pendantportretten naar Leiden. De portretten van Dirck Ottens en Cornelia Pietersdr., toegeschreven aan een kunstenaar uit de omgeving van de Leidse schilder Cornelis Engebrechtsz., behoren tot de vroegst bekende zelfstandige portretten in de Noord-Nederlandse schilderkunst. Via een particuliere bruikleengever kregen we zestien bavelaars, kleine houten kijkkastjes, in bruikleen.

Kortdurende bruiklenen

Voor de inrichting van de tentoonstellingen met levende kunstenaars, zoals Claudy Jongstra of Fer Hakkaart, hebben we gebruik gemaakt van hun persoonlijke collectie. De tentoonstelling *Misleiden – Fakes uit kunst en wetenschap* was een samenwerkingsproject van de Leidse musea en instellingen. Zij gaven allemaal objecten in bruikleen voor deze gezamenlijke presentatie.

Uitgaande bruiklenen

In 2021 gingen acht objecten uit eigen collectie op reis naar zeven verschillende musea en instellingen, in binnen- en buitenland. Zo ging het *Zelfportret* van Isaac Claesz. Van Swanenburg naar het Rijksmuseum in Amsterdam en het werk *Kraamkamer* van Matthijs Naiveu uit 1712 naar het Modemuseum in Antwerpen. Het portret van een onbekende man van Lucas van Leyden gingen zowel naar het Suermondt-Ludwig-Museum in Aken als de National Gallery in Londen.

RESTAURATIE

Dit jaar zijn meerdere restauratiewerkzaamheden uitgevoerd. Drie schilderijen en meerdere schilderijlijsten zijn door externe restauratoren gestabiliseerd en gerestaureerd. De twee pendantportretten, toegeschreven aan een kunstenaar uit de omgeving van Cornelis Engebrechtsz., zijn speciaal ter gelegenheid van de bruikleen gerestaureerd. Tot slot restaureerde Joos Caen een glas-in-lood-ruitje met het portret van filosoof en humanist Justus Lipsius (1547-1606).

Ook namen we conserverende en preventieve maatregelen. Schilderijen werden beter ingelijst, objecten gestabiliseerd of stofvrij gemaakt en metingen gedaan naar luchtvochtigheid en temperatuur. Daarnaast zijn we bezig met het in kaart brengen van eventuele klimaatschommelingen tijdens transporten zodat we - indien nodig - de verpakkingseisen kunnen aanpassen. De resultaten delen we met geïnteresseerde collega-instellingen.

ONDERZOEK

Ter voorbereiding op de tentoonstelling over David Bailly in 2023 deden we kunsthistorisch onderzoek. We werkten hierbij samen met onder meer de Universiteit Leiden en het Rijksmuseum. Twee schilderijen uit de eigen collectie onderwierpen we aan materiaal-technisch onderzoek: het Vanitasstilleven met zelfportret (1651) en het groepsportret van de Officieren van het oranje-wit-groene vendel van kapitein Harman van Brosterhuyzen (1626). Daarop staat David Bailly als vaandeldrager afgebeeld. De resultaten publiceren we in 2023, in de catalogus die bij de tentoonstelling verschijnt.

Onderzoek van Museum De Lakenhal naar de briefwisseling tussen lakenhandelaar Daniel van Eijs en zijn assistent laat zien hoe een Leidse ondernemer in de 18de eeuw dacht over slavernij. Zijn verhaal toont hoe direct het slavernijverleden en de Leidse

geschiedenis met elkaar verbonden zijn. Sjoerd Ramackers transcribeerde voor zijn afstudeeronderzoek en stage bij Museum De Lakenhal meer dan 1.300 brieven uit de gedigitaliseerde archieven van Erfgoed Leiden en Omstreken. Hieruit bleek hoe Van Eijs het geld dat hij in de textielindustrie verdiende, investeerde in de plantage-economie. Zo ontdekte Ramackers dat lakenhandelaar Van Eijs eigenaar was van vier slavenplantages in Berbice, een voormalige kolonie in Zuid-Amerika. Deze stuurde hij vanuit Leiden aan. Sjoerd Ramackers gaf op 10 december 2021 een lezing in Museum de Lakenhal over zijn onderzoek.

Foto uit restauratierapport Géraldine van Overstraeten
Detail van Portret van Cornelia Pietersdr., 1518
Omgeving van Cornelis Engelbrechtsz.
Bruikleen Koninklijke Musea voor Schone Kunsten van België

PUBLIEKSPROGRAMMA

Via ons publiekprogramma laten we een breed publiek op uiteenlopende manieren kennismaken met onze collectie en tijdelijke tentoonstellingen. Rondleidingen, verhalen in de L@kenhal-app en gericht aanbod voor families en special guests vormen de basis van ons publiekprogramma.

GEVOLGEN VAN CORONA

De coronamaatregelen hadden grote gevolgen voor ons aanbod. Veel activiteiten hebben we omgevormd, verplaatst of zelfs geannuleerd. Om te zorgen voor voldoende afstand, gaven we in plaats van rondleidingen een introductie op de tentoonstellingen in ons auditorium. Daarna konden mensen zelfstandig de tentoonstelling bezoeken. Lezingen vervingen we door een online serie met verschillende gasten en activiteiten waren bij te wonen via een livestream. Scholen wisten ons door de herhaalde sluitingen en daarmee samenhangende maatregelen dit jaar minder goed te vinden.

REGULIERE AANBOD

We boden verschillende rondleidingen aan, zoals 'de hoogtepunten en architectuur' en 'de kernverhalen van onze collectie'. De Lakenhal-app verrijkten we met audioverhalen (Nederlands en Engels) over een aantal objecten uit de collectie.

Ook voor families was er van alles te doen. In het Open Atelier konden gezinnen met kinderen vanaf 6 jaar iedere zondag (en tijdens de tentoonstelling *Claudy Jongstra* ook op zaterdag) terecht voor een gratis inloopworkshop onder begeleiding van een beeldend kunstenaar. We voegden acht nieuwe kunstzinnige opdrachten voor aan de keukentafel toe aan ons online Thuisatelier.

AANBOD BIJ TENTOONSTELLINGEN

Bij de tentoonstelling *Claudy Jongstra* gaven rondleiders een introductie op de tentoonstelling. Marit Geluk maakte een documentaire over Claudy Jongstra die in het museum en online te zien was. We maakten een unieke audiotour met Claudy Jongstra, Vincent Bijlo, Caro Verbeek en Eveline Brandt. Hierin stond de zintuiglijke beleving van de werken centraal. We organiseerden mindfulness-sessies tussen de werken van Claudy Jongstra, en studenten Textiel & Mode van de KABK volgden een masterclass bij de kunstenaar. We vervingen de geplande lezingenreeks door de online panelgesprekken 'Aan de duurzame tafel', waarin presentator Andrea van Pol met gasten in gesprek ging over duurzaamheid en complexe milieuvraagstukken.

Bij de tentoonstelling *If Things Grow Wrong* boden we, naast verdiepende informatie op de website en in de app, rondleidingen aan op basis van socratische gesprekstechnieken. Ook gingen bezoekers zelf aan de slag met duurzaamheid en hergebruik, door bijvoorbeeld zelf een kledingstuk te upcyclen of het volgen van een Kintsugi-workshop. In de L@kenhal-app voegden we een muzikale tour toe, passend bij de tentoonstelling *Déjà vu*. Ook boden we verdiepende informatie aan bij de tentoonstellingen *Fer Hakkaart – de absurde werkelijkheid* en *Misleiden – Fakes uit kunst en wetenschap*.

BIJZONDERE ACTIVITEITEN EN OPENSTELLINGEN

Het lied 'What I've found in you' van Philippine, geïnspireerd op het werk *Stoeiend paar* van Jan Steen, bereikte de finale van de digitale museumronde van Art Rocks. Dit is een landelijke muziekcompetitie waarin jongeren muziek maken geïnspireerd door kunst. De liedjes uit de voorronde in het museum zijn te beluisteren via de L@kenhal-app.

De Leidse Museumnacht kreeg een digitale variant waarin kunstenaar Iemke van Dijk bij ons een online tekenworkshop verzorgde. De Open Monumenten Dagen vonden fysiek plaats, met meerdere rondleidingen en workshops gericht op het bijzondere museumgebouw. Op 3 oktober was het museum gratis te bezoeken ter ere van Leidens Ontzet en waren er rondleidingen en een lezing in het kader van de Maand van de Geschiedenis.

PUBLIEKSPROGRAMMA IN DE STAD

Het programma van de Industry Day – een terugkerend event voor zzp'ers in de Leidse cultuursector – was te volgen via het online platform De Leidse Burcht. Er waren breakoutrooms met verschillende sprekers en onderwerpen. De 27^e editie van Kunstroute Leiden kon gelukkig met beperkte coronamaatregelen doorgaan zoals gepland. In totaal waren er 161 Leidse kunstenaars(ateliers), galeries en kunstenaarsinitiatieven te bezoeken. De kunstenaars waren het hele weekend aanwezig en gaven toelichting op hun werk.

DIVERSITEIT EN INCLUSIE

Museum De Lakenhal onderschrijft de Governance Code Cultuur, de Fair Practice Code en de Code Diversiteit & Inclusie. We hebben de afgelopen jaren grote stappen gezet op het gebied van toegankelijkheid, eerlijk belonen en inclusie. En onze ambities zijn nog groter. We streven ernaar dat elke bezoeker zich welkom voelt. Dit doen we door in te spelen op hun behoeftes, waarbij we geïnspireerd zijn door de training in de OF/BY/FOR/ALL-methode van Nina Simon die verschillende medewerkers hebben gevolgd. Voor doven en slechthorenden organiseerden we wederom rondleidingen en introducties in Nederlandse Gebarentaal, dit jaar voor het eerst ook speciaal voor families. Om te onderzoeken hoe we onze collectie toegankelijker kunnen maken voor blinden en slechtzienden volgden we een masterclass van de RAAK Stimuleringsprijs.

Activiteiten en publieksprogramma

Regulier aanbod	Deelnemers
Rondleidingen	
<ul style="list-style-type: none"> Groepen Instaprondeleidingen (ook in Nederlandse Gebaren Taal) Open Atelier Thuisatelier – bezoeken website 	<p>248</p> <p>1.100</p> <p>880</p> <p>3.623</p>
App	
<ul style="list-style-type: none"> Totaal downloads Actieve gebruikers Pick up-rate (% bezoekers dat de app downloadt) Pick up-rate tijdens Claudy- tentoonstelling 	<p>2.460</p> <p>4.734</p> <p>8,1%</p> <p>10,1%</p>
Aanbod bij tentoonstellingen	
Claudy Jongstra	
<ul style="list-style-type: none"> Deelnemers Mindful in het museum Deelnemers masterclass KABK Views Aan de duurzame tafel Views documentaire Marit Geluk 	<p>24</p> <p>32</p> <p>4.160</p> <p>7.993</p>
If Things Grow Wrong	
<ul style="list-style-type: none"> Deelnemers naai- en sorteerweekenden Ken de keten Deelnemers New Kintsugi workshop 	<p>48</p> <p>17</p>
Bijzondere activiteiten en openstellingen	
<ul style="list-style-type: none"> Art Rocks (views op YouTube) Museumnacht (online) Open Monumentendagen 3 oktober (gratis rondleiding) Kennisdag gemeente Leiden 	<p>5.248</p> <p>580</p> <p>809</p> <p>457</p> <p>72</p>
Programma in de stad	
Industry Day	
<ul style="list-style-type: none"> Deelnemers (online) 	76
Kunstroute	
<ul style="list-style-type: none"> Bezoekers Kunstenaars(ateliers), galeries en kunstenaarsinitiatieven 	<p>5.000</p> <p>161</p>

ONDERWIJS

Museum De Lakenhal heeft een uitgebreid aanbod voor scholen.

REGULIERE AANBOD

Het in 2019 hernieuwde onderwijsaanbod met rondleidingen, workshops en lesbrieven voor primair onderwijs, voortgezet onderwijs, mbo, hbo en wo bleef grotendeels hetzelfde. Om ons aanbod beter bij scholen onder de aandacht te brengen sloten we ons aan bij het nieuwe platform van de regio Leiden: Verwonder om de Hoek. Ook konden basisscholen in 2021 gebruikmaken van een gratis onderwijsprogramma, dankzij de gulle bijdrage van het Lucas van Leyden Mecenaat.

BIJZONDERE PROJECTEN

Het jaarlijkse Kunstroute-scholenproject had als thema 'Ik zie, ik zie, wat jij niet ziet.' In het programma leerden we leerlingen uit groep 7 en 8 beter kijken naar kunst. Aan de hand van verschillende voorbeelden uit de collectie van het museum, uit de stad Leiden of het werk van de Hollandse meesters leerden de kinderen over symboliek en het overbrengen van boodschappen. Na een rondleiding in Museum De Lakenhal gingen de groepen in het atelier van een Leidse kunstenaar aan de slag met het thema. Het was aan de kunstenaars zelf om daar een vorm voor te bedenken. Dit leverde een prachtige diversiteit aan opdrachten op.

Bij de tentoonstelling *If Things Grow Wrong* ontwikkelden we in samenwerking met De Denksmederij een speciaal onderwijsprogramma voor het voortgezet onderwijs, gericht op socratische gesprekstechnieken en design thinking.

Activiteiten onderwijs

Reguliere aanbod (vanaf september 2019)	Deelnemers
<ul style="list-style-type: none"> • Primair Onderwijs • Voortgezet Onderwijs • MBO/HBO/WO 	826 423 358
Bijzondere projecten	
<ul style="list-style-type: none"> • Kunstroute-scholenproject 	120

Aanbod onderwijs

Primair onderwijs	Doelgroep groep 3-8
<ul style="list-style-type: none"> • Filosoferen met kunst • Zeven eeuwen Leids laken • Blik op de Gouden Eeuw • Leidens Beleg en Ontzet 	
Voortgezet onderwijs	Alle niveaus
<ul style="list-style-type: none"> • Cursus kijken • Examenrondleiding beeldende vorming • CKV Themarondleiding • Traditie & Innovatie • Herkenning & Vervreemding • Kunst algemeen • TeHaTex 	Examenkandidaten VMBO HAVO/VWO HAVO/VWO HAVO/VWO HAVO/VWO
MBO	Alle niveaus
<ul style="list-style-type: none"> • Inspiratierondleiding Grafische Vormgeving • Rondleiding Hoogtepunten & Architectuur • Inspiratierondleiding Mode & Interieur 	
HBO	PABO-studenten
<ul style="list-style-type: none"> • Rondleiding Hoogtepunten & Architectuur • Inspiratierondleiding Beeldende Vorming • Introductie interactief kijken naar kunst • Introductie museumdidactiek • Programma op maat 	Speciaal onderwijs

MARKETING EN COMMUNICATIE

NAAMSBEKENDHEID EN POSITIONERING

Na een aantal jaren gesloten te zijn geweest en een valse start door de lockdowns, is de focus voor de marketingstrategie gericht op het opnieuw opbouwen van de naamsbekendheid en het duidelijker positioneren en profileren van het museum. Uitgangspunt is het versterken van het eigen gezicht met het diverse aanbod voor een breed publiek dat wij als stadsmuseum bieden. Een belangrijk ingrediënt hierin is de visuele identiteit. In 2021 lanceerden we een nieuwe huisstijl die zorgde voor eenheid, meer nadruk op de afzender en een eigentijds karakter. Het effect hiervan was te zien in het cultuurmerken-onderzoek van Beerda uit 2022, waarin Museum De Lakenhal voor het eerst zijn intrede deed op de landelijke top 150 en een geholpen naambekendheid had van 1,4%, meer dan een verdubbeling ten opzichte van 2021.

EEN JONGER PUBLIEK

Speerpunt voor marketing en communicatie is het bereiken van een jonger publiek, zowel families en onderwijs als de jongvolwassenen tussen 18-35 jaar.

De Open Call voor *If Things Grow Wrong* was een uitgelezen kans om deze laatste groep actief te benaderen. De campagne bestond uit twee fases: de oproep én de tentoonstelling. Deze campagne-fases hadden elk een eigen doel en doelgroep met bijpassende uitstraling en middelen. Zo was de eerste erop gericht om de makers te verleiden mee te doen. Tegelijkertijd was dit een kans om potentiële bezoekers op te warmen voor de tweede fase: de expositie zelf.

MUSEUM DE LAKENHAL

LEIDEN MUSEUM DE LAKENHAL

EXPOSITIE

**IF THINGS
GROW WRONG**

IDEEËN TEGEN GROEIVERSLAVING

15 OKTOBER 2021 – 20 FEBRUARI 2022

Voor de oproep-campagne van *If Things Grow Wrong* kozen we een grass roots-approach waarbij we de persoonlijke netwerken van onze relaties gebruikten om landelijk en internationaal bereik te hebben onder creatieve makers en denkers. De gunfactor in het netwerk bleek groot vanwege de urgentie van het onderwerp 'groeiverslaving' en onze relaties zetten zich massaal in om de oproep te verspreiden. En met succes: we hadden 500 aanmeldingen!

Fase twee was erop gericht om museumbezoekers nieuwsgierig te maken. We zetten voor het eerst met New Sales Company een zeer gerichte online campagne op om de doelgroep te bereiken. Om mensen aan het denken te zetten hebben we een inspiratiepagina op de website ingericht met onder meer video's, podcasts, artikelen. Dit alles resulteerde niet alleen in een goedbezochte maar ook een veelbesproken tentoonstelling.

MEDIAWAARDE

De tentoonstellingen van 2021 hadden een mediawaarde van:

Totaal: € 3.779.365

Claudy: € 913.771

Kunstroute: € 300.619

Open Call: € 8.081,03

If Things Grow Wrong: € 143.704

BEREIK

	2021*
Bezoek	
• Museum	29.281
Website	
• Unieke bezoekers lakenhal.nl (incl Kunstroute)	166.562
• Views lakenhal.nl/ifthingsgrowwrong	47.926
• Views lakenhal.nl/kunstroute	60.185
Nieuwsbrieven	
• Abonnees	3.026
Social media	Volgers
Museum De Lakenhal	
• Facebook	10.736
• Twitter	6.572
• Instagram	6.875
• LinkedIn	3.413
Kunstroute	
• Facebook	1.876
• Twitter	833
• Instagram	563

* Het museum was gesloten van 01-01 t/m 03-06 en van 19-12 t/m 31-12 i.v.m. lockdowns. Daarnaast waren er in de periode daartussen beperkende maatregelen voor de aantallen bezoekers en gasten voor events en horeca.

Ray Wilmore
Phantom of the
Opera
The Phantom of the Opera is a musical with music by Andrew Lloyd Webber and lyrics by Tim Rice. It is based on the 1910 French opera by Gaston Leroux. The story is set in the Paris Opera House and tells of a disfigured man who lives in the shadows and falls in love with a young soprano.

Ray Wilmore
Phantom of the
Opera
The Phantom of the Opera is a musical with music by Andrew Lloyd Webber and lyrics by Tim Rice. It is based on the 1910 French opera by Gaston Leroux. The story is set in the Paris Opera House and tells of a disfigured man who lives in the shadows and falls in love with a young soprano.

FONDSSENWERVING EN RELATIEBEHEER

Een brede kring van fondsen, mecenasen, vrienden en particulieren steunt Museum De Lakenhal. Daar zijn wij hen zeer dankbaar voor. Vanuit de gemeente Leiden ontvangen wij budget voor het uitvoeren van onze kerntaken. Voor tentoonstellingen, publieksprogrammering, onderzoek, aankopen, restauraties en innovatieve projecten werven wij bovendien aanvullende gelden.

Vanwege lockdowns en andere coronabeperkende maatregelen was het in 2021 lastig om schenkers, mecenasen en vrienden regelmatig live in het museum te ontmoeten. Zo vaak mogelijk hebben wij hen digitaal gezien, gesproken en op de hoogte gehouden. Gelukkig ontvingen we, ook in dit uitzonderlijke jaar, onmisbare steun van deze liefhebbers van Museum De Lakenhal. Middenin de coronacrisis hebben we zelfs het Jong Mecenaat mogen verwelkomen; een nieuwe geefkring voor young professionals met een liefde voor Leidse kunst.

GEMEENTE LEIDEN

Museum De Lakenhal is een intern verzelfstandigd onderdeel van de Leidse gemeentelijke organisatie. Het grootste deel van de reguliere financiering wordt dus door de gemeente beschikbaar gesteld. Bovendien zijn we de gemeente zeer dankbaar voor de coronasteun die zij ons in 2021 gaven. Uit de Rijksbijdragen voor coronasteun aan culturele instellingen ontvingen we € 650.000. Hierdoor konden we grote verliezen voorkomen.

FONDSSEN

Fondsen ondersteunen ons primair bij de ontwikkeling van ons inhoudelijke programma. Zo konden we in 2021 mooie projecten realiseren dankzij de financiële steun van fondsen en stichtingen, zoals de tentoonstellingen én

publieksprogramma's bij *Claudy Jongstra* en *If Things Grow Wrong*. Ook konden we met steun van fondsen onze collectie uitbreiden, restaureren en onderzoeken.

PARTICULIEREN

Geregeld ontvangen wij (anonieme) periodieke en incidentele schenkingen en nalatenschappen, zowel in geld als in natura. Dit waarderen wij zeer en aanvaarden wij met grote dank. Zo ontvingen wij dit jaar een bijzondere vaandel van Schoenmakersvereniging Door Vriendschap Verbonden uit 1883, twee 17de-eeuwse stillevens Rinaldo en Paola Invernizzi en unieke gevelbelettering van de firma J.J. Krantz & Zoon uit de jaren dertig.

Bij de werving en het relatiebeheer van particuliere schenkers werken wij vanuit het museum nauw samen met de besturen van het Lucas van Leyden Mecenaat en de vriendenvereniging VBL, twee aan het museum gelieerde steunorganisaties.

LUCAS VAN LEYDEN MECENAAT

Voor het mecenaatsbestuur was 2021 de start van een intern vernieuwingstraject. Na de succesvolle wervingscampagne voor de restauratie en uitbreiding van Museum De Lakenhal in de jaren 2011 tot en met 2019, was er behoefte aan herijking van de missie, visie en geefdoelen van het mecenaat. Hierover hebben wij vanuit het museum gesprekken gevoerd met het mecenaatsbestuur onder voorzitterschap van Elco Brinkman, waarbij ook good governance, werving van nieuwe mecenasen en de beleidsvisie van het museum belangrijke gespreksonderwerpen waren. Het opzetten van een nieuwe geefkring voor jongere mecenasen is het eerste concrete resultaat van dit vernieuwingstraject. Dit Jong Mecenaat

werd in het najaar van 2021 in kleine kring gelanceerd. Het mecenaatsbestuur mocht meteen al twaalf Jong Mecenassen verwelkomen. Zij vormen de start van een nieuw netwerk van Leidse kunstliefhebbers tussen de 25 en 45 jaar die het museum helpen bij het stimuleren van jong kunstzinnig talent. Alle mecenasen - Staalmeesters, Drapeniers en Jong Mecenassen - zullen elkaar regelmatig ontmoeten tijdens de diverse evenementen. We zien ernaar uit om deze nieuwe geefkring van het Lucas van Leyden Mecenaat samen met het mecenaatsbestuur de komende jaren verder vorm te geven.

Dankzij vier Staalmeesters en vijfentwintig Drapeniers konden in 2021 tachtig basisschoolklassen uit Leiden en omstreken gratis een bezoek brengen aan ons museum. Met steun van het mecenaat werkten we ook verder aan een project waarin we persoonlijke verhalen verzamelen achter alledaagse objecten uit de Tweede Wereldoorlog.

VRIENDENVERENIGING VBL

Al meer dan 100 jaar steunt de vriendenvereniging VBL het museum bij aankopen, restauraties en publicaties. De waardevolle collectie van de VBL hebben wij in langdurig bruikleen. Het bestuur onder leiding van voorzitter Christine Robben werkte ook in 2021 nauw samen met het museum. Ondanks de coronarestricties hebben we een mooi activiteitenprogramma speciaal voor vrienden neergezet, met o.a. online of hybride lezingen. Daarnaast werkten we gezamenlijk aan nieuwe strategieën voor ledencommunicatie, vriendenwerving en interne professionalisering van de backoffice.

In 2021 vond ook bestuurlijke vernieuwing plaats. Dick Catoen nam afscheid als penningmeester waarna Maurice Jongmans door de ALV werd aangesteld als zijn opvolger.

Met dank aan de ruim 500 leden in 2021 schittert De schilder in zijn werkplaats (ca. 1632) van Gerrit Dou op zaal in een nieuwe lijst en kon het museum het glas-in-lood-ruitje van filosoof Justus Lipsius en zijn hondje Saphyrus restaureren. Ook kocht de vereniging het portret aan van de Leidse lakenkoopvrouw Catharina van der Voort (1685), geschilderd door Willem van Mieris. Met dit Leidse portret kreeg het verhaal van het wereldwijde handelsnetwerk in lakens, suiker, indigo en slaafgemaakten in Museum De Lakenhal er een vrouwelijk gezicht bij.

“Als lid van de vriendenvereniging sluit je vriendschap met Museum De Lakenhal. Wij dragen het museum een warm hart toe en ondersteunen bij zijn ontwikkeling. Met onze steun zijn sinds 1918 al bijna 250 bijzondere museumobjecten geschonken door of verworven voor de museumcollectie. En daar zijn we bijzonder trots op.”
Christine Robben – voorzitter vriendenvereniging VBL

BEDRIJFSVOERING

De coronamaatregelen en de tijdelijke sluitingen van het museum hebben grote invloed gehad op de medewerkers en de bedrijfsvoering van het museum in 2021. De publieke functies van het museum konden verre van optimaal functioneren. Op het gebied van personeelsbeleid is er steeds geprobeerd mee te denken over oplossingen voor specifieke situaties: van medewerkers die in de lockdownsituaties alleen woonden én werkten, tot mensen die hun thuis én werkplek voor langere tijd moesten delen met een partner en kinderen.

INTERNE ORGANISATIE

Personeelsbeleid

Reeds in 2020 hadden de medewerkers tijdens de lockdown in sneltreinvaart geleerd om digitaal samen te werken en te communiceren via nieuwe kanalen als Teams, Trello en Slack. Deze nieuwe werkmethoden en communicatietechnieken werden tijdens de quarantaineperiodes in 2021 steeds beter ingericht en efficiënter benut. Een verschuiving naar meer digitaal werken is ook in de toekomst niet meer weg te denken in onze werkwijze. Het museum faciliteerde de IT-middelen die medewerkers thuis nodig hadden om goed te kunnen werken en loopt mee in de regelingen van de Gemeente Leiden met vergoedingen voor het thuiswerken naast vergoedingen voor reiskosten. Dit zal in 2022 verder worden uitgewerkt.

Vanuit de directie én de gemeente Leiden is er veel aandacht geweest voor de mentale gezondheid van medewerkers. Tweewekelijks werd er een online koffie-bijeenkomst voor alle medewerkers georganiseerd om informatie te delen en de onderlinge verbondenheid te organiseren en stimuleren. Daarnaast maakte de Algemeen Directeur van de gemeente Leiden maandelijks een digitale videoboodschap met praktische tips en motiverende woorden voor alle medewerkers van de Gemeente Leiden. Het jaarlijkse

personeelsuitje moest helaas worden afgelast; wel organiseerden we in december een online kerstfeest.

Om de veranderende overheidsmaatregelen op de juiste manier te implementeren in het museum startten we een wekelijks coronawerkoverleg bestaande uit het managementteam, hoofd beveiliging en medewerkers events en publiek. Dit was de plek om casussen en nieuwe maatregelen te bespreken, organiseren en communiceren. Denk aan balans tussen thuis- en kantoorwerktijden; omgang met coronabesmettingen op de vloer en thuis; publieksmaatregelen en hygiëneregels.

Ziekteverzuim

Ziekteverzuim was 5,7 % in 2021 (2020: 6,1%). Dit cijfer is hoog voor ons doen. Het werd met name bepaald door corona en enkele langdurig zieken in de organisatie.

Museum De Lakenhal werkt met een enthousiaste groep vrijwilligers die ons ondersteunen bij het ontvangen van het publiek en het actueel houden van onze bibliotheek. Ook zij konden het afgelopen jaar maar gedeeltelijk in het museum werken, zeker gezien de hogere leeftijd van een deel van de vrijwilligers.

Opleiding

In 2021 was er voldoende budget voor de medewerkers om een opleiding te volgen. Veel werd er geïnvesteerd in de implementatie van het agile-werken. Een groot deel van de medewerkers volgden scrum-trainingen onder leiding van de Scrum Academy. De projectleiders kregen in de maanden daarna nog extra ondersteuning in het leiden van de scrumprocessen. Individuele opleidingen werden gevolgd op het gebied van verdieping in kunstgeschiedenis, innovatie in communicatie & marketing en leiderschap.

Belangrijke personeelwisselingen

In 2021 stond de Gemeente Leiden voor de belangrijke taak om een nieuwe directeur voor het museum te werven. Het profiel van de directeur werd bepaald in nauwe samenspraak met alle medewerkers van het museum, via deep democracy-gesprekken. De wervings- en sollicitatieprocedure werd begeleid door DDJ&, Bram de Jaeger. Uiteindelijk werd Tanja Elstgeest per 1 juli 2021 benoemd tot directeur van Museum De Lakenhal.

Museum De Lakenhal nam afscheid van conservator Rob Wolthoorn die per 1 september met pensioen ging na een periode van 36 jaar in verschillende functies. Ook Hoofd Programma en Collecties Oskar Brandenburg zwaaide na drieënhalf jaar af, waarbij hij het laatste jaar als waarnemend directeur had gefungeerd. Janneke van Asperen werd conservator oude kunst. Haar voorganger Christiaan Vogelaar ging met prepensioen, maar is nog wel actief betrokken bij de samenstelling van de tentoonstelling David Bailly in voorjaar 2023.

Integriteit

Bij Gemeente Leiden is volop aandacht voor integriteit. Iedere nieuwe medewerker krijgt hierin een training. Ook procedures rondom ongewenst gedrag zijn benadrukt, het proces rondom de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme is vastgesteld. De stem van medewerkers vinden we belangrijk. Inspraak is geregeld via de gemeente door middel van een ondernemingsraad. Daarnaast is er in sommige gevallen behoefte om ook andere vormen van inspraak in te richten, die meer aansluiten bij het museum. Zo gaven medewerkers in verschillende sociocratische groepsessies input voor het functieprofiel van de nieuwe directeur.

DEPOT

Het Museum De Lakenhal beheert een collectie van 23.000 objecten op het gebied van kunst, kunsthistorie en geschiedenis. Hiervan zijn circa 1.500 objecten permanent op zaal te zien, 21.500 objecten worden beheerd in vier interne depots en in één depot buiten het museum. In de huidige depots is iedere meter bezet waardoor adequaat collectiebeheer een uitdaging is. Een optimalisatie van de depotsituatie is meer dan wenselijk om toekomstbestendig voor de collectie te kunnen blijven zorgen. Derhalve doet Museum De Lakenhal onderzoek met Museum Boerhaave, Museum voor Wereldculturen en de Gemeente Leiden als partners, naar de haalbaarheid van het vestigen van een gezamenlijke collectiecentrum (depotgebouw met onderzoeks-, werk- en educatieruimtes) in het centrum van Leiden. Verschillende scenario's worden verkend en doorberekend.

EVENEMENTEN EN VERHUUR

De eerste vijf maanden van 2021 was het museum nog gesloten en vonden alleen enkele interne evenementen plaats. Uiteraard met de toen geldende coronamaatregelen. In juni mocht het museum opnieuw open en gingen ook externe evenementen weer door. Daar waar het in 2020 alleen nog geplaatste (zittende) evenementen betrof, was er nu meer mogelijk met het coronatoegangsbewijs. Hierdoor heeft een aantal evenementen alsnog plaatsgevonden of is ingehaald. Vanaf half november werden er weer extra beperkende maatregelen opgelegd. Mede door de sluiting eind 2021 zijn er van half november tot eind december geen evenementen meer georganiseerd in het museum.

Er hebben in 2021 achttien interne bijeenkomsten en dertig partnerevenementen plaatsgehad. Door alle maatregelen zijn er geen commerciële evenementen gedraaid. Uiteraard is er wel omzet gemaakt, maar enkel door de verhuur van onze zalen aan partners van Museum De Lakenhal. Aangezien het museum sinds de heropening nog geen volledig jaar open is geweest, is het lastig een vergelijking te maken met voorgaande jaren.

HORECA

Café Laken wordt geëxploiteerd door Vermaat. Net als voor alle Nederlandse horeca was 2021 een moeizaam jaar, zowel door de sluitingen als door de coronarestricties tijdens de geopende periode. Ook de ontvangsten zorgden voor sterk tegenvallende cijfers, enerzijds door het aantal ontvangsten en anderzijds door de restricties op het aantal gasten. Het resultaat in 2021 was gelijk aan 20% van de omzet in 2019, en 70% ten opzichte van 2020.

MUSEUMWINKEL

In 2021 speelde COVID-19 nog steeds een grote rol. De museumwinkel is aan het begin van het jaar 20 weken gesloten. In het eerste weekend van juni mocht het museum en dus ook de winkel weer open voor publiek. De toegang was beperkt, maar er was wel een verlenging van de tentoonstelling *Claudy Jongstra*. Deze tentoonstelling trok veel geïnteresseerden in de 'Claudy Jongstra-merchandise'. Er is in deze periode ca. € 20.000,- extra omzet uit deze artikelen gehaald.

Na het einde van de tentoonstelling, daalde de wekelijkse omzet zoals gebruikelijk wanneer er geen tentoonstelling is. De opening van de nieuwe tentoonstelling *If Things Grow Wrong* brengt daar geen verandering in. De beoogde bewustwording over groeiverslaving van de tentoonstelling, zorgde ook voor meer overwogen koopgedrag in de winkel. Vanaf 19 december volgt er opnieuw een lockdown en moet de museumwinkel weer dicht. Uiteindelijk is er een omzetverlies van 30 % ten opzichte van 2020.

Wij zijn zoveel mogelijk doorgegaan op dezelfde manier als voor de coronacrisis. Het assortiment werd grotendeels gecontinueerd, nieuwe artikelen werden bij voorkeur getest in een kleine oplage. Ook zijn wij begonnen met het inventariseren van de mogelijkheden van een kleinschalige webshop, om in periodes van sluiting, toch omzet te kunnen genereren. Verder bleef de focus liggen op de inkoop van duurzame artikelen die passen bij het museum en/of de stad Leiden.

FINANCIËN

Het jaar is financieel afgesloten met een klein tekort van € 5.000 dat aan de bedrijfsreserve is onttrokken. Dit resultaat kwam voornamelijk tot stand door:

- Hogere kosten voor huisvesting. De energielasten waren € 20.000 hoger. Ook de OZB-aanslag voor 2020 en 2021 was samen € 30.000 hoger dan voorzien. De raming van de WOZ-waarde op basis van het aantal vierkante meters van het gebouw ná de restauratie en uitbreiding bleek te laag, waardoor er onvoldoende budget is begroot.
- Aanmerkelijk hogere kosten voor depotruimte ten opzichte van het beschikbare budget (€ 25.000).
- Lagere kosten voor kantoorvoorzieningen als drukwerk, onderhoud, meubilair en overige benodigdheden. Een voordeel van € 10.000 ontstond als gevolg van het toegenomen thuiswerken en de digitalisering.
- Een nabetaling over eerdere jaren voor kosten gemaakt voor fondsenwerving leverde een voordeel van € 30.000 op.
- Kosten voor marketing, communicatie en rondleidingen waren lager als gevolg van uitgestelde tentoonstellingen en de sluitingen. Het voordeel kwam neer op € 30.000.

CORONASTEUN

Ter dekking van de gevolgen van de coronamaatregelen is halverwege 2021 door de gemeente € 589.536 beschikbaar gesteld aan het museum uit de rijksbijdrage voor culturele instellingen. Het ging om het opvangen van de derving van inkomsten uit toegangsgelden door sluiting, vrijwel geen inkomsten uit evenementen, en om extra kosten voor schoonmaakrondes en vervangend personeel op te vangen. Eind 2021 bleek het tekort € 69.899 hoger te zijn. Ook dit is door de gemeente gedekt. Het totale tekort, gedekt door de coronasteun-budgetten, was € 659.435 in 2021.

RESERVES EN VOORZIENINGEN

De volgende mutaties vonden plaats naar aanleiding van de resultaten:

- Bedrijfsreserve. Deze daalde met € 4.651 als gevolg van het resultaat dit jaar. Hiermee is deze relatief laag, maar nog wel boven de vereiste 1% van de begroting.
- Reserve Tentoonstellingen en Projecten. Doordat aanpassingen in het programma en uitstel door de coronacrisis, wordt via de reserve Tentoonstellingen en projecten € 83.944 overgeheveld naar volgende jaren. Hieruit worden onder andere de tentoonstellingen en projecten Nieuw Leids Laken, Christa Ehrlich en *If Things Grow Wrong* gefinancierd.
- Reserve Restauratie Collectie. De restauratiewerkzaamheden in 2021 zijn bekostigd met externe gelden of vielen nog onder de budgetten van de Restauratie en Uitbreiding. Het beschikbare budget van € 28.276 kan worden ingezet voor toekomstige uitgaven.
- Reserve Aankopen Kunst. De reserve groeide met € 26.301 voor toekomstige aankopen, mede doordat niet alle gewenste aankopen door gingen.
- Voorziening Bijdragen Derden. De beschikbare bedragen zijn geoormerkt voor bepaalde activiteiten. Deze voorziening groeit over 2021 met € 45.313. De helft van het beschikbare bedrag dient ter dekking van nog uit te voeren werkzaamheden voor de Restauratie en Uitbreiding. Een kwart is geoormerkt voor restauraties, een vijfde voor publieksinformatie.
- Voorziening Groot Onderhoud en vervanging van de beveiligingssystemen. Deze groeide met € 82.073, iets meer dan de begrote € 75.000. Hiermee is de voorziening voldoende voor de uitgaven uit het MJOP.

JAARREKENING

Baten

In €	Resultaat	Begroting
bijdragen derden	113.471	262.417
tentoonstellingen en projecten	52.741	199.673
aankopen kunst	-	25.528
restauratie collectie	-	-
restauratie en uitbreiding gebouw	53.458	30.958
educatief programma	7.272	6.258
opbrengsten overig	263.540	273.267
toegangsgelden	181.287	190.673
bezoek tentoonstellingen	-	-
horeca	155	2.677
winkel	65.635	49.166
publiciteit	-	-
vergoedingen collectie	70	5.449
ontvangsten	16.393	25.302
totaal externe opbrengsten	377.011	535.684
bijdrage gemeente Leiden	4.965.131	4.965.131
totale baten	5.342.142	5.500.815

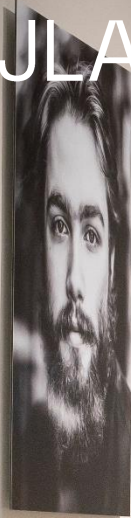
Lasten

In €	Resultaat	Begroting
reguliere exploitatie	4.795.293	4.878.086
personele lasten	2.674.558	2.663.333
kostenverdeelstaat	-	-
kantoorkosten	214.099	225.611
publiciteit	57.329	74.828
educatie	24.116	40.506
collectie	-	28.276
beheer collectie en vaste opstelling	157.250	138.803
beheer tijdelijke collectie en opstelling	-	-
ontvangsten	12.669	30.964
aankopen	35.591	87.420
horeca	17.330	17.725
winkel	34.225	29.080
onderhoud en beveiliging	235.894	241.459
huisvestingskosten	265.432	
kapitaallasten	1.078.456	1.078.457
huur	-11.656	-
bijzondere uitgaven	407.414	622.729
fondsenwerving/ bijdrage R+U	24.485	29.966
tentoonstellingen en projecten	382.929	592.763
totaal lasten	5.202.707	5.500.815

Reserves en voorzieningen

In €	31-12-2021	Mutatie	1-1-2021
bedrijfsreserve	171.406	-4.651	176.057
bestedingsreserve tentoonstellingen en projecten	378.006	83.944	294.062
voorziening onderhoud en beveiliging	540.305	82.073	458.232
voorziening aankopen kunst	75.448	26.301	49.147
voorziening restauratie collectie	213.750	30.441	183.309
voorziening educatie & communicatie	179.079	32.424	146.655
voorziening restauratie en uitbreiding gebouw	444.237	10.724	433.513
Totaal reserves en voorzieningen	2.002.231	261.256	1.740.975

BIJLAGEN

11

MET DANK AAN

In 2021 ontving Museum De Lakenhal subsidies, schenkingen en nalatenschappen. Diverse schenkers wensen anoniem te blijven. Wij danken alle gevers voor hun steun en betrokkenheid.

Tentoonstelling Claudy Jongstra

- Mondriaan Fonds
- Stichting Stokroos
- Fonds 21
- Leiden Stad van Ontdekkingen
- DZB Leiden
- Circulair Warenhuis
- Hortus botanicus Leiden
- Fries Museum
- Keim Nederland BV

If Things Grow Wrong

- Mondriaan Fonds
- Prins Bernhard Cultuurfonds
- Leiden Stad van Ontdekkingen
- Stichting Stokroos

Kunstroute Leiden 2021

- Gemeente Leiden
- Nieuwe Energie Leiden
- Galeriecafé Leidse Lente
- Stichting Werk en Onderneming
- Sijthoff-Leiden
- Haagweg 4

Lucas van Leyden Mecenaat

Staalmeesters

- Charlotte Icke-Lemmens
- Rik Kamps
- Wim de Leeuw en Marisa Zwartjes
- Mevrouw Wurfbain-Sanders

Drapeniers

- Mark en Femke Aukema
- Tony Bel en Suze Bel-van Liere
- Elco Brinkman
- Buik & Van der Horst Gerechtsdeurwaarders
- Juul Covers en Ellen Simons
- De Clercq advocaten notariaat
- Pim en Liesbeth van Duren
- Sylvia den Engelsens
- Philips Everts en Ineke Everts-Kuik
- Heleen Gall
- Alexander Geertsema
- Fred en Fia van Haasteren
- Hans Härtel
- Maas en Nelleke van Hoeken
- Ronald Knappers en Odile Heynders
- Laaken Asset Management N.V.
- Ingrid Moerman

- Rabobank Leiden-Katwijk
- Frits Rijksen en Henny Buschman
- Haro Schultz van Haegen
- Menno en Miep Smitsloo
- Caesar Sterk
- Ine Sterk-Berkvens
- Marijke van der Wal en Elisabeth Koning
- Cees en Claudia de Zeeuw
en een anonieme mecenas

Jong Mecenassen

- Willem den Blanken
- Quirijn Bongaerts
- Elmo en Mirella Ferrier
- Matthijs Geneste
- Charlotte Harte en Franke Eleveld
- Egberts Koops
- Nanneke en Jan-Pieter Kuipers-Staps
- Mariken van Loopik en Wouter Huizer
- Marleen Maat
- Eva Mulder-Arends | Kunsthuizen BV
- Carolien Stolte
- Bas en Mariska van Zelst-de Wit

En tenslotte

- alle particuliere (anonieme) schenkers en bruikleengevers
- en de leden van de Vereniging van Belangstellenden in Museum De Lakenhal

AANWINSTEN

Aankopen

- Inv. nr 11286, Ontwerp Christa Ehrlich, Zilverfabriek Voorschoten, Zilveren vijflichts kandelaar, 1950, zilver, geforceerd, gepolijst, geschroefd
- Het Paapje, handweverij en tapijtknoperij, Rol stof van het Paapje, 1935-1965, katoen?, verf; geweven, bedrukt
- Ontwerp Carel J.A. Begeer, Zilverfabriek Voorschoten, Driedelig zilveren servies (model 1616)1927-1932, zilver, hout; geforceerd, gesoldeerd, gezaagd, geboord, gepolijst, geschilderd, mechanisch verbonden
- Zilverfabriek Voorschoten, Vierdelig zilveren theeservies, 1919-1920, zilver, ivoor; geforceerd, gesoldeerd, gezaagd, geboord, gepolijst, mechanisch verbonden
- Allart Lakke, Schmunck ims Gehirn, Teil 2, 1991-2020, plastic, diverse metalen, garen, hout, was, schildpad, vergulde parels
- Jan van IJken, Planktonium, 2021, film, 4K, duur: 15:23 min
- Anoniem, Zes servetten met ingeweven alliantiewapen van mr. Johan van den Bergh en Johanna van Teylingentussen 1688 – 1720, linnen; damastbinding
- Willem van der Nat, Twee jonge geiten (recto) / Portret van Floris Verster (verso), ca. 1920, recto: papier, inkt; ets met plaattoon verso: zwart krijt op papier
- Patricia Nauta, Maarten Biesheuvel op zijn zolderkamer in Sunny Home in Leiden, 2017, 26 september 2017, fotografie; kleurenfoto; Fine Art Print op Hahnemühle Photo Rag
- Patricia Nauta, Maarten Biesheuvel op zijn zolderkamer in Sunny Home in Leiden, 2019, 15 november 2019, fotografie; kleurenfoto; Fine Art Print op Hahnemühle Photo Rag

- Leonie van der Helm, Portretten uit de serie Locked down, 2020, fotoprint op papier/dibond
- Anthonie van Borssom, Kerkinterieur met elementen van de Pieterskerk en van de Hooglandse Kerk, Leiden, ca. 1661, olieverf op doek
- Collectie gebrandschilderd glas, bestaande uit circa 56 ruiten, 1550-1700, glas, gebrandschilderd; sommige met lood

Schenkeningen

- Particuliere schenking, 11116.25, Anoniem, Zandsteen basement met leeuwenkop afkomstig van het Leidse stadhuis, 1598, zandsteen, gehouwen
- Particuliere schenking, Leiden, 11295*, Textielabriek Van Wijk, Leidse breigaren Van Wijk, tussen 1913-1950wol, gesponnen en gedraaid; papier, inkt, gedrukt
- Particuliere schenking, 11296, N.V. fabriek van Suikerwerken v/h Gebroeders Pel, Doosje van de firma Gebrs. Peleerste helft 20ste eeuw, karton, papier; bedrukt en of beschilderd
- Particuliere schenking, 11297, Anoniem, Vaandel van Schoenmakersvereniging Door Vriendschap Verbonden, Leiden 1883, velours, goud- en zilverdraad; geborduurd en genaaid
- Schenking J. Cassuto - van Roijen, dankzij opmerzaamheid R. Nijk, 11300, Anoniem, Twee fragmenten van een wandtapijt, 17de eeuw, wol, geweven
- Particuliere schenking, 11306, Anoniem, Vaandel Dames Gymnastiek- en Athletiekvereniging Nieuw Brunhilde, 1926, katoen; batik

- Schenking kunstenaar, 11308*, Claudy Jongstra, en Studio Claudy Jongstra, Serie stalen vervaardigd van wol van Jongstra's eigen Drentse heideschappen en gekleurd met gewas uit het fieldlab in Huns, 2020, wol, vervilt en geverfd
- Schenking kunstenaar, 11309, Claudy Jongstra, en Studio Claudy Jongstra, Stalenkaart Seed Bank for Colour Museum De Lakenhal-Hortus, 2020, katoen, papier; gekleurd, genaaid
- Geschenk met dank aan C.H. Krantz, mede namens D.E. Krantz, 11319, Anoniem, Gevelbelettering van de firma J.J. Krantz & Zoon, 1933-1939, ijzer, geverfd
- Particuliere schenking, S 5849, Toegeschreven aan Floris Verster, Landschap, tussen 1888-1890, papier, inkt; etsen, droge naald, plaattoon, gedrukt
- Geschenk Rinaldo en Paola Invernizzi, Zwitserland, S 5850, Johannes Borman, Stilleven, ca. 1650 - ca. 1659, olieverf op paneel
- Geschenk Rinaldo en Paola Invernizzi, Zwitserland, S 5851, Anoniem, Leidse kunstenaar, Stillevenca. 1650 - ca. 1675, olieverf op doek
- Schenking kunstenaar, S 5856, * Claudy Jongstra, in samenwerking met Tariq Heijboer Serie van acht zeefdrukken 'Extended Ground', 2020, zeefdruk op papier; gedrukt met zelfgeproduceerde indigopigment

BRUIKLENEN

Langdurige bruiklenen van (collega-)instellingen, particulieren

Rijksmuseum Amsterdam

- Rembrandt van Rijn. Musicerend gezelschap. 1626. Inv. nr B 1594

Koninklijke Musea voor Schone Kunsten van België, Brussel

- Omgeving van Cornelis Engebrechtsz. Portret van Dirck Ottens. 1518. Inv. nr B 1592
- Omgeving van Cornelis Engebrechtsz. Portret van Cornelia Pietersdr. 1518. Inv. nr B 1593

Particuliere bruikleengever

Van Cornelis Bavelaar (de oude of de jonge):

- Bavelaar met vrolijk gezelschap bij herberg. tussen 1790-1831. Inv. nr B 1615
- Bavelaar met interieur van een winkel. tussen 1790-1831. Inv. nr B 1616
- Bavelaar met echtelijke twist. tussen 1790-1831. Inv. nr B 1617
- Bavelaar met dansende en spelende boeren bij een herberg. tussen 1790-1831. Inv. nr B 1618
- Bavelaar met landschap met huis aan rivier. tussen 1803-1810. Inv. nr B 1619
- Bavelaar met dorpsgezicht. tussen 1790-1831. Inv. nr B 1620
- Bavelaar met metselaar bij huis in aanbouw. tussen 1790-1831. Inv. nr B 1621
- Bavelaar met vrolijk gezelschap bij herberg. tussen 1790-1831. Inv. nr B 1622

- Bavelaar met de geboorte van Christus. tussen 1790-1831. Inv. nr B 1623
- Bavelaar met landschap bij rivier. tussen 1790-1831. Inv. nr B 1624
- Bavelaar met landschap met ijsvermaak. tussen 1790-1831. Inv. nr B 1625
- Bavelaar met gezelschap bij herberg. tussen 1790-1831. Inv. nr B 1626
- Bavelaar met gezinsleven op het erf. tussen 1790-1831. Inv. nr B 1627
- Bavelaar met zeilboot bij een huis. tussen 1790-1831. Inv. nr B 1628
- Bavelaar met interieur met gezin. tussen 1790-1831. Inv. nr B 1629
- Bavelaar met kerk bij rivier. tussen 1790-1831. Inv. nr B 1630

Vereniging van Belangstellenden in Museum De Lakenhal

- Willem van Mieris. Portret van Catharina van der Voort. ca. 1685. Inv. nr. E 128

Beëindiging langdurige bruiklenen van (collega-)instellingen

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed

- Theo van Doesburg. Ontwerp tegelvloer voor entree en hal van Vakantiehuis De Vonk in Noordwijkerhout. ca. 1918 Inv. nr. B 1326

Tijdelijke bruiklenen aan (collega-)instellingen voor tentoonstellingen

Museum Het Valkhof, Nijmegen:

- De pest, 25 februari 2021 – 22 augustus 2021. 47.350 bezoekers.
- Theodoor van der Schuer. Pestlijders in een gasthuis. 1682 Inv. nr. S 395
-

Rijksmuseum Amsterdam

- Vergeet me niet, 22 maart 2021 - 16 januari 2022. Voortijdige sluiting als gevolg van de lockdown op 19 december 2021. 77.409 aantal bezoekers.
- Isaac Claesz. van Swanenburg. Zelfportret. 1568 Inv. nr. S 1738

Stichting Oude Groninger Kerken, Groningen

- Zomeropstelling, 28 april 2021 – 25 juli 2021. 26.500 bezoekers.
- Anjet van Linge. Requiem. 2020 Inv. nr. 11269

Suermondt-Ludwig-Museum, Aken, Duitsland

- Dürer's Journeys: Travels of a Renaissance Artist, 18 juli 2021 - 24 okt 2021. 42.899 bezoekers.
- Lucas van Leyden. Portret van een onbekende man. 1521 Inv. nr. S 245

National Gallery, Londen, Groot-Brittannië

- Dürer's Journeys: Travels of a Renaissance Artist, 20 november 2021 – 27 februari 2022. 72.954 bezoekers.
- Lucas van Leyden. Portret van een onbekende man. 1521 Inv. nr. S 245

MOMU – Modemuseum Antwerpen, België

- Antwerpen en kant: innovatie en handel (1550-1750), 24 september 2021 – 9 januari 2022. Onbekend aantal bezoekers.
- Matthijs Naiveu, Kraamkamer, ca. 1712. Inv. nr. S 1071

Stadhuismuseum Zierikzee

- Arnoldus van Anthonissen (1631-1703), 15 december 2021 – 14 november 2022. Onbekend aantal bezoekers.
- Arnoldus van Anthonissen. Zeegezicht met zeilschepen voor de kust. 17de eeuw Inv. nr. S 1177
- Jan Porcellis. Zeil- en roeiboten op woelig water. 1629 Inv. nr. S 877
- Arnoldus van Anthonissen. Zeeslag in de Sont in 1658. na 1658 Inv. nr. S 7

Tijdelijke bruiklenen van (collega-)instellingen voor tentoonstellingen

Fer Hakkaart – de absurde werkelijkheid, 20 augustus 2021 – 28 november 2021

- Fer Hakkaart (kunstenaar)

If Things Grow Wrong, 15 oktober 2021 – 20 maart 2022

- Dina Al-Hamdany, Elisa Heath, Max Bernaerts
- Walter van der Velden & Aart Kuipers
- Dream3D Lab & The SuperNatural Foundation
- Arita Baaijens, Eeke Brussee, Axel Coumans en Mark IJzerman
- Studio Kim van den Belt
- Mohammad Faizi Nazir - De Baardman
- Henri Affandi
- Tinka van der Kooij

- DansBlok en Jilles van Kleef
- Camille Corboz (8 jaar) & Musa Goudswaard (11 jaar)
- Barend Blom, Maarten Hoogslag en Roel Rutgers
- Jeroen van der Most en Peter van der Putten
- Zindzi Zwietering
- Nonprofit creative agency NATV - Jesse van 't Hull
- Guy Woueté
- The Space Merchants

Misleiden – Fakes uit kunst en wetenschap, 17 december 2021
– 12 juni 2022

- Sieboldhuis, Japans Cultureel Centrum
- Erfgoed Leiden en Omstreken
- Universiteit Leiden
- Naturalis, Nationaal Natuurhistorisch Museum
- Museum Boerhaave
- Rijksmuseum van Oudheden
- Nationaal Museum van Wereldculturen
- Nederlands Instituut voor het Nabije Oosten

RESTAURATIES

Conservering en restauraties

- B 1592, Omgeving van Cornelis Engebrechtsz., Portret van Dirck Ottens, langdurig bruikleen. Restauratie werd uitgevoerd door Géraldine van Overstraeten te Brussel in opdracht van de bruikleengever, Koninklijke Musea voor Schone Kunsten van België, Brussel en gefinancierd door Museum De Lakenhal.
- B 1593, Omgeving van Cornelis Engebrechtsz., Portret van Cornelia Pietersdr., langdurig bruikleen. Restauratie werd uitgevoerd door Géraldine van Overstraeten te Brussel in opdracht van de bruikleengever, Koninklijke Musea voor Schone Kunsten van België, Brussel en gefinancierd door Museum De Lakenhal.
- E 126, Anoniem, Glasruit met portret van Justus Lipsius, bruikleen Vereniging van Belangstellenden in Museum De Lakenhal (VBL). Restauratie en plaatsing van de glasruit in een nieuw glas-in-loodraam werd uitgevoerd door Joost Caen te Schoten en gefinancierd door de VBL.

Uitgevoerde behandelingen en restauraties schilderijlijsten

- S 408, Harmen Steenwijck, Vanitas-stilleven. De bestaande lijst is behandeld door Sainthill Lijsten te Haarlem.
- S 1738, Isaac Claesz. van Swanenburg, Zelfportret. De lijst is gestabiliseerd door Tess Graafland van het Rijksmuseum te Amsterdam.
- S 5824, Gerrit Dou, Zelfportret van de schilder in zijn werkplaats. De oude lijst is vervangen door een nieuw exemplaar naar 17^e-eeuws model door Sainthill Lijsten te Haarlem; dit werd bekostigd door de Vereniging van Belangstellenden in Museum De Lakenhal (VBL).
- S 5826, Johannes Janson, Landschap met vee. De bestaande lijst is op kleur gebracht door Sainthill Lijsten te Haarlem.

NEVENACTIVITEITEN

Janneke van Asperen, conservator oude kunst

- Commissie Schilderijen van het Koninklijk Oudheidkundig Genootschap (KOG) te Amsterdam (sinds 2018)

Tanja Elsgeest, directeur

- Bestuurslid Theater Instituut Nederland
- Bestuurslid theatergezelschap Action Zoo Humain, Gent
- Bestuurslid Mundus Vult Decipi, Amsterdam

Prosper de Jong, conservator kunstnijverheid

- Commissielid redactie Leids Jaarboekje van de Historische Vereniging Oud Leiden

Nicole Roepers, conservator actuele kunst

- Bestuurslid Stichting Stadsfotograaf Leiden
- Adviseur nieuwe beeldende kunstprijs (Jong Mecenaat)
- Adviseur commissie Kunst in stadhuis
- Jurylid beeldende kunstprijs De Familiekamer
- Jurylid Young Artists, Ars Aemula Naturae
- Deelnemer debat Stadscafe/RAP: kunstenaars en stedelijke kwaliteit, 9 juni 2021, PLNT Leiden
- Mede-organisator van de internationale workshop Beyond science, health and art: The role of intuition and empathy in healthcare and museums

Jori Zijlmans, conservator geschiedenis

- Jurylid Art Rocks, Hoe klinkt een kunstwerk? In TivoliVredenburg, Utrecht, 21.04.2021
- Expert Overleggroep Vrouwelijke conservatoren in Nederlandse Musea
- Expert Trekvaarttafel van de Erfgoedlijnen Zuid-Holland
- Lid Stuurgroep Leiden 400. Four-nation commemoration 1620 -2020. (Native Americans, Plymouth US, Plymouth UK, Leiden)
- Redactielid van de 3 oktoberlezing Universiteit Leiden

PUBLICATIES

Christiaan Vogelaar, conservator oude kunst

- Christiaan Vogelaar, Lucas van Leyden und Albrecht Dürer, in: Dürer war hier. Eine Reise wird Legende, tentoonstellingscatalogus, Suermondt Ludwig Museum, Aken 2021, pp. 526-547 (Engelstalige versie online bij de tentoonstelling Dürer's Journey. The Travels of a Renaissance Artist, The National Gallery, Londen 2020/2021)

Jori Zijlmans, conservator geschiedenis

- Jori Zijlmans, Een profijtelijk netwerk voor Leiden. In: Atlas van de trekvaarten in Zuid-Holland. Uitgeverij Toth, Bussum, 2021 p.58-63

PRESENTATIES EN LEZINGEN

Janneke van Asperen, conservator oude kunst

- Online lezing VBL: Maria en Agatha Bartha van Heemskerk terug in Leiden, 10.02.2021
- Online lezing vrijwilligers Museum De Lakenhal: De triomf der Gerechtigheid door Gabriel Metsu, 12.05.2021
- Printmaking and the culture of print, digitaal gastcollege, New College of the Humanities, Londen, 12.03.2021
- Bruiklenen uit Brussel: Leidse portretten in Museum De Lakenhal, vlog in samenwerking met My Daily Shot of Culture en Universiteit Leiden, 25.11.2021

Tanja Elsgeest, directeur

- The Museum As Performative Space – Museum Talks, Universiteit Leiden, 10.11.2021

Prosper de Jong, conservator kunstnijverheid

- Vriendenlezing voor de VBL over gebrandschilderde ruit met portret Justus Lipsius, 29.09.2021

Nicole Roepers, conservator actuele kunst

- Online lezing: Nieuw Leids Laken: voor Textielfestival, oktober
- Lezing: Claudy Jongstra Koninklijke Academie voor Beeldende kunst (KABK), 21.06.2021
- Lezing: Claudy Jongstra: Universiteit Utrecht, 28.06.2021

Jori Zijlmans, conservator geschiedenis

- Online presentatie collectie hooglerarenportretten, Van Kluis naar Kussen, Universiteitsbibliotheek Leiden, 7.09.2021
- Toelichting op zaal over Leidens Beleg & Ontzet, 3.10.2021
- Rondleidingen gemeente Leiden, Kennisdag, 24.09.2021
- Presentatie op Radio NPO 1, in programma OVT over Pilgrims in Leiden, 2.11.2021

MEDEWERKERS

DIRECTIE

Directeur	dhr. O. Brandenburg a.i. <i>(tot 1-7)</i> mw. T. Elstgeest <i>(m.i.v. 1-7)</i>
Secretariaat	mw. M. de Wit-van't Holt; mw. S. Wolzak <i>(tot 15-11)</i>

CONSERVATOREN & PROJECTLEIDERS

Conservator oude kunst	dhr. C. Vogelaar
Conservator oude kunst	mw. J. van Asperen <i>(m.i.v. 1-7, daarvoor junior)</i>
Conservator moderne kunst	dhr. R. Wolthoorn <i>(tot 18-9)</i>
Conservator actuele kunst	mw. N. Roepers
Conservator geschiedenis	mw. J. Zijlmans
Conservator kunstnijverheid	dhr. P. de Jong
Stagiairs geschiedenis	dhr. S. Ramackers <i>(tot 1-10)</i> dhr. R. Fernandez Voortman

PROGRAMMA & COLLECTIE

Hoofd programma en collectie	dhr. O. Brandenburg <i>(tot 1-11)</i>
Projectleider tentoonstellingen	mw. R. de Smeth; mw. J. Surie
Collectieregistrator	mw. J. de Bruin
Collectiebeheerder	mw. M. Laane <i>(tot 1-6)</i>
Bruikleenregistrator	dhr. J. Hermens
Depotbeheerder	mw. R. Kliphuis
Medewerker behoud en beheer	mw. L. Vliegenhart
Medewerker projecten en tentoonstellingen	mw. E. Echternach

PUBLIEK

Hoofd publiek	mw. A. Jacobs
Medewerker communicatie & publiciteit	mw. S. van der Meijs; mw. E. Sibbel <i>(a.i.)</i>
Medewerker PR & online communicatie	mw. H. Voncken; mw. A. van den Dool <i>(a.i.)</i>
Publiekscoördinator	mw. A. Heesbeen; mw. W. Visser <i>(a.i.)</i> mw. W. Visser
Tentoonstellingscoördinator If things grow wrong	mw. R. van Kooten <i>(tot 1-2)</i>
Eventmanager	dhr. J. Budel-Spaans
Coördinator publieksservice	mw. S. Wolzak <i>(m.i.v. 15-11)</i>
Medewerker events	mw. M. van Dommele
Medewerker educatie	mw. Y. Wegman
Medewerker content & digitale platformen	mw. L. Vermond
Medewerker publieksbegeleiding	mw. T. Lem
Medewerker fondsenwerving en relatiebeheer	
Medewerker onderzoek & analyse	mw. S. Punselie
Retailmanager	mw. M. van der Heide
Projectcoördinator Kunstroute	mw. R. van der Ploeg
Stagiair marketing communicatie	mw. I. Grootendorst
Stagiairs Kunstroute	mw. D. van der Velde, mw. J. Schrijenberg <i>(m.i.v. 19-4)</i>
Stagiair Events	mw. E. Sas, dhr. M. de Groot
Werkervaringsplek Events	mw. N. de Graaf, mw. A. Robben

BEDRIJFSVOERING

Hoofd bedrijfsvoering	dhr. S. Witteveen
Medewerker financiën	dhr. T. Wolvers; D. Sranku
Coördinator beveiliging	dhr. J. van der Toorn
Medewerker beveiliging	dhr. J. Olijerhoek; dhr. J. Willard; dhr. K. Meijers; dhr. P.S. Pherai
Medewerker Service & Veiligheid	dhr. P. Overdijk; mw. E. van Noort (tot 1-6); mw. N. Heuvelink (tot 20-5); mw. M. Vink; mw. G. van Driel (tot 1-6); mw. M. van Dijk-Stol; mw. B. Grootendorst; mw. D. Creemers; mw. M. ter Haar; mw. A. Don; dhr. T. van Daal;
Medewerker tentoonstellingen & techniek	dhr. F. van der Groen
Medewerker gebouw & techniek	dhr. J. Spaargaren
Huismeester	dhr. A. van Berkel

Hierboven staan zowel medewerkers in dienst, inhuurkrachten en ZZP-ers. In totaal was er 37 fte in dienst per 1-1-2021; 35 fte per 1-7 en 33 fte per 1-12.

In 2021 waren bovendien de volgende vrijwilligers verbonden aan ons museum: Anita Bakker; Anneke de Visser; Annette Wagemans; Bas den Dekker; Beatrix Peereboom Voller; Bert van Sloten; Britt Malcontent; Carolien Bloem; Ceciel van Ooijen; Deborah Fernandez-Voortman; Elisabeth Lodewijk; Ellen Meeboer; Elly Moonen; Erlijn Boersma; Hanna van den Berg; Harriët van Heusden; Henk Burghout; Jon Mann; Judith Zwagerman; Kitty Kuipers; Leesa Brinkley; Marc van OsMarcel Pieters; Maria van der Meij; Monica Huijben; Monique Sleijser; Natalia Jegudina; Noortje van de Peppel; Paul Symons; Peter Snoek; Qwen Klis; Riet van Schie; Sophia Overdeest; Trudy Ganga; Wilma Mank.

CONTACT

MUSEUM DE LAKENHAL

OUDE SINGEL 32

2312 RA LEIDEN

071 - 516 5360

POSTADRES

POSTBUS 2044

2301 CA LEIDEN

KANTOOR

LAMMERMARKT 31

2312 CL LEIDEN

COLOFON

TEKST EN VORMGEVING

MUSEUM DE LAKENHAL

FOTO'S

TACO VAN DER EB, SIMONE BOTH, MONIQUE

SHAW, RONALD TILLEMANN, MUSEUM DE

LAKENHAL